

DE 20E EEUW.

Anders dan het spreken over eeuwen suggereert, betekende het passeren van het ronde getal 1900 geen markante scheiding tussen tijdperken. Dat deden wel de schijnbaar willekeurige getallen 1918 en 1945, die alle twee het einde van zinloze slachtingen en vernielingen aangeven, ook al bleek dat einde helaas twee keer tijdelijk, zowel voor

Europa als ver daarbuiten...

Ik schetste eerder hoe in de 19e eeuw de vlieger naar het vliegtuig voerde met de triomf in 1903. De zegetocht van de bemande luchtvaart begon toen eerst goed en werd in macabere vorm voortgezet in het volgende anderhalve decennium. In de twee decennia tot de tweede wereld-

brand werd de nieuwe vliegtechnologie toegepast in de burgerluchtvaart.

Ons onderwerp is de vlieger. Het vliegtuig was een belangrijke zijstraat, maar ik wil nu de historische lijn van de vlieger vervolgen. De geschiedenis van de vlieger in het Westen na de spectaculaire groei van het vliegtuig steekt daar schril tegen af. De zeer grote publieke belangstelling die de vlieger in de 19e eeuw genoot, leek na de turbulente eerste helft van de 20ste geheel verdwenen. In de ruim twintig vredesjaren tussen beide wereldoorlogen was in Europa en Amerika de vlieger verdwenen in de schaduw van het vliegtuig en teruggevallen tot de rol die hij drie eeuwen eerder had vervuld als kinderspeelgoed.

Dit is althans de grote lijn. Er zijn wel enkele kanttekeningen bij de te maken. De eerste is, dat er in die driehonderd jaar altijd wel plaatsje voor de vlieger als seizoensspeelgoed is blijven bestaan. Dat er in de meeste Europese landen een soort traditie was gegroeid volgens welke de vaders en soms ook de moeders voor hun kinderen een een-

